

De aceeași autoare la Editura Nemira:

Colectionara de parfumuri interzise

Eleganța

Obiecte prețioase

Kathleen Tessaro

Traducere din limba engleză

Ioana Vlad

KATHLEEN TESSARO s-a născut în Pittsburgh, Pennsylvania, și a studiat la universitatea din orașul natal înainte de a se înscrie la un curs de teatru la Carnegie Mellon University. I-a luat mult până să a hotărât asupra profesiei: a vrut să fie coregrafă, actriță, regizoare sau istoric de artă. O bursă de câteva luni a dus-o la Londra, oraș pe care nu l-a mai părăsit însă decât peste douăzeci și trei de ani. A început să scrie literatură la sugestia unei prietene și a frecventat Wimpole Street Writer's Workshop. A debutat în volum cu romanul *Eleganța* (Nemira, 2016), care a devenit bestseller și a avut mai multe ediții. Toate cărțile ei, printre care *Innocence*, *The Flirt*, *The Debutante* și *Colectionara de parfumuri interzise* (Nemira, 2015), au fost traduse în multe țări și s-au vândut în milioane de exemplare. Este o mare admiratoare a scriitorilor Jane Austen, Edith Wharton, Francis Scott Fitzgerald, Henry James, Evelyn Waugh sau A.S. Byatt. Autoarea s-a întors la Pittsburgh în anul 2009, împreună cu soțul și cu fiul ei.

NEMIRA

Cuprins

Partea întâi	13
Partea a doua	275

BOSTON, FEBRUARIE 1932

Am deschis ochii.

Afară era încă întuneric, poate puțin peste șase dimineață. Întinsă în pat, mă holbam la tavan. Puteam să deslușesc porțiunea umedă din colț, unde a curs din tavan primăvara trecută și unde tapetul începuse să se descojească – un tapet verde-pal, cu trandafiri ca niște verze roz, pe care mama l-a lipit când ne-am mutat aici, în urmă cu peste douăzeci de ani. La momentul acela părea întruparea sofisticării feminine. Afară, zgomotul mașinilor de gunoi se aprobia pe măsură ce înaintau lent pe stradă și auzeam uguital șters al porumbeilor pe care domnul Marrelli îi ținea pe acoperișul casei de lângă; toate, sunete familiare ale orașului care se trezește la viață. Ar fi trebuit să fie liniștitore. Până la urmă, iată-mă în camera mea, înapoi acasă, în Boston. Însă tot ce simteam era o groază surdă care mă rodea în adâncul stomacului.

Nu am putut să dorm azi-noapte. Nici măcar *Marile speranțe* de Dickens nu a reușit să-mi liniștească mintea agitată. Când, în sfârșit, am aștipit, visele mele erau incoerente și obositore – pline de panică și haos –, fugeam pe alei nesfărșite de ceva negru și teribil, niciodată văzut pe de-a-neregul, însă mereu simțit.

M-am târât din pat și mi-am luat halatul vechi de lână și papucii, strecurându-mă în spațiul îngust dintre pat și vrafurile de

cărți – colecționasem ediții la mâna a doua, cu cotoare rupte, cumpărate de la standuri stradale sau „împrumutate“ selectiv de la bibliotecă: Jane Austen, surorile Brontë, Dickens, Thackeray, Collins. Ediții grele, grozave, de Shakespeare și Milton, Yeats, Shelley, Keats.

– Le-ai citit deja, de ce trebuie să le păstrezi? Ocupă spațiul degeaba! se plângea mama.

Avea dreptate – nu era loc pentru nimic, nici măcar pentru un scaun. Însă unde mama vedea doar cărți pline de praf, mirosind a mucegai, eu găseam alinare și perspectivă. Alte lumi îmi erau la îndemână – lumi mai bune, pline de ambiție recompensată, rafinament și elocvență. Mă agățam de ele precum se agață un pelerin zelos de o relicvă sau de o rugăciune.

Târându-mă spre baie, m-am oprit să pun mâna pe caloriferul din hol. Rece ca gheață, ca de obicei. Nu știu de ce tot verific. Triumful optimismului asupra experienței. Sau vechea încăpățânare, după cum ar zice mama.

Aprinzând lumina din baie, am clisipat spre propria reflexie. Imaginea încă era un soc. Purtasem părul lung – gros, roșu-arămu și rebel, un dar suspect al moștenirii mele irlandeze. Acum era tuns scurt și creștea mai închis cu cel puțin două nuanțe, în valuri castanii întunecate. Îmi făcea pielea și mai palidă decât de obicei. Mi-am pus degetul pe mica gropiță din bărbie, ca și cum, dacă aş fi acoperit-o, ar fi dispărut cu totul. Mi s-a părut mereu un pic masculină. Dar nu îmi puteam ține degetul acolo la nesfărșit. Umbre albastre-gri îmi înconjurau ochii de aceeași culoare. Ochii mi se păreau imenși – prea mari, prea rotunzi. *Ca de femeie nebună*, mă gândeam.

Mi-am stropit fața cu apă rece și m-am îndreptat spre bucătărie.

Mama era trează deja, stătea la masa din bucătărie citind ziarul și fumându-și țigara de dimineață. Chiar și cu bigudiuri și în halat, stătea dreaptă, cu spatele întins, capul sus, complet absorbită. Regală. Acesta era cuvântul cel mai potrivit. Se pare că încă de mică era cunoscută

drept „Maiestatea Sa“ în orașul irlandez de la malul mării unde a crescut. Era o poreclă care i se potrivea în mai multe privințe.

Aroma bogată a cafelei proaspete umplea aerul. Era o cameră micuță, în mare parte ocupată de un cuptor negru de fontă, adâncit în cămin. Pe o parte era un dulap încorporat și spațiu abia suficient pentru o masă mică de lemn și câteva scaune. Două ferestre înguste dădeau în stradă și o frângie de rufe atârnată de tavan, putând fi coborâtă cu un scripete. Restul cartierului folosea funiile publice, atârnate între clădiri, dar noi nu. Dacă o întrebai pe mama, era ceva comun, iar astă era ultimul lucru pe care și-l doreau femeile Fanning.

Mama s-a încruntat când am intrat – orice lucru neobișnuit era motiv de suspiciune.

– Ce e cu tine să devreme?

– N-am putut să dorm.

Am verificat contorul de gaz de deasupra chiuvetei. Era oprit.

– E frig, am spus, știind că o caut cu lumânarea.

A suflat un fir lung de fum către tavan, o combinație între expirație și oftat plăcădit de viață.

– Când te angajezi, poți să bagi câți centi vrei în contorul de gaz.

Acum mănâncă. Îți trebuie ceva în stomac, mai ales azi.

– Nu mi-e foame.

Mi-am turnat o cană de cafea neagră tare și m-am aşezat.

Căldura sau mai bine zis lipsa ei a fost mereu un punct de tensiune între noi. Însă, de când m-am întors, a devenit refrenul central al aproape fiecărei întâlniri. E amuzant cum unele certuri sunt mai ușoare și mai liniștită decât o conversație reală.

M-am uitat în jur. Nu se schimbase nimic, cu excepția fluturășului de campanie pentru Roosevelt, prinț de perete, cu sloganul *Zilele fericite au revenit*. Altminteri, totul era cum îmi aminteam. Deasupra cuptorului erau trei cărți – *Noua carte de bucate: Manual de curățenie a doamnei Rorer*, un exemplar din *Mode și Maniere: Bun-gust în societatea politei* și o mică Biblie legată în piele –, întreaga noastră

bibliotecă domestică. Lângă acestea, expuse pe rafturile dulapului, erau cele mai de preț obiecte ale mamei: o fotografie cu Papa Pius al XI-lea, una cu Charles Stewart Parnell din Partidul Naționalist Irlandez și, în centrul acestui parteneriat improbabil, un mic crucifix de lemn. Dedesubt, diploma mea înrămată de la Școala de Secretare Katherine Gibbs ocupa tot raftul. Iar pe raftul cel mai de jos, un ceainic Staffordshire autentic, având un model cu salcie în albastru și alb, și un set de patru cești și sosiere, un cadou de nuntă adus tocmai din Irlanda, aștepta ocazia potrivită pentru a fi folosit.

– Deci – mama hotărâse să treacă direct la subiect – ce vom purta azi?

– Rochia albastră. Poate cu eșarfă roșie.

– Așa deci – nu părea deloc impresionată. Rochia aia nu e suficient de serioasă.

– Suficient de serioasă pentru cine? E vorba doar despre o agenție de ocupare a forței de muncă.

Mi-a ignorant tonul, împăturind cu grijă ziarul. Îl va păstra și îl va folosi din nou – să tapeteze rafturile cutiei frigorifice sau să șteargă geamurile, poate chiar să taiе modele de croitorie. Mă întrebam adesea cum e să iroșești ceva; când eram mică nu îmi puteam imagina ceva mai delicios sau păcătos decât extravaganța de a arunca lucruri la gunoi. De atunci am irosit câte ceva... Nu a fost atât de eliberator pe cât îmi imaginam.

Mama mi-a făcut o ofertă.

– Să-ți spun cum facem, Maeve. Poți împrumuta costumul meu gri, de lână. L-am călcat aseară pentru orice eventualitate.

A spus-o de parcă mi-ar fi întins cheile orașului.

Iar în mintea ei, chiar aşa făcuse.

Mama lucra într-un magazin de lux numit *R.H. Stearns*, în centrul Bostonului. Lucra acolo de ani de zile, în departamentul de reparații, și era croitoreasă. Însă adevarata ei ambīție era să devină vânzătoare. Mai mult decât orice, se închipuia consilieră de imagine pentru femeile înstărite – genul de oameni de societate cu suficienți bani încât să cumpere fuste de firmă și câte o blană pentru fiecare ținută. În acest

scop iroseala lunar zeci de cenți pe reviste *Vogue* și *McCalls*, se cufunda în ele, memora fiecare pagină. Cumpărase costumul gri cu mult timp în urmă, când începuse să aplice pentru un post în vânzări, dar au ignorat-o an de an. Poate pentru că era o croitoreasă foarte pricepută, poate pentru că li s-a părut prea bătrâna la 43 de ani sau poate prea irlandeză... În orice caz, costumul gri, uniforma mândră a viitorului ei sine, încă atârna în dulap, acum demodat.

– Rochia albastră îmi vine mai bine, i-am spus.

– E un interviu de angajare, nu o întâlnire romantică.

Se simțea jignită. Auzeam orgoliul rănit în vocea ei, de parcă tocmai mă ceruse de nevastă, fusese refuzată și acum trebuia să se ridică din genunchi.

– Ti-am reparat și pălăria, cea cu plasa ruptă. Am readus-o la forma inițială, dar în cele din urmă a trebuit să îi dau jos plasa.

S-a ridicat și s-a dus la chiuvetă.

– Oricum, de unde ai luat aşa o pălărie, Maeve? E *Lilly Daché*? Costă o avere!

Eram convinsă că o să remarce eticheta.

– A fost un cadou, am mințit.

– Oricum, cert este că nu ai avut grija de ea. Si un *mulțumesc* n-ar strica.

– Noroc, mama!

A început să spele vasele.

M-am uitat pe fereastră, strângând tare între palme cana cu cafea, ca să mă încălzesc. Mă calma să stau aici, în bucătărie, și să privesc în întunericul de afară, chiar înainte ca ziua să înceapă. Orașul era întunecat, luminat doar de felinare. Si totuși, partea de nord era deja trează și se pregătea de muncă.

Vânzătorul de fructe de peste drum, domnul Contadino, își aranja taraba, cu ochii pe jumătate închiși, ridicând tendă cu dungi verzi în vîntul înghețat, în vreme ce fulgii de zăpadă se învorburau în aer. Purta o șapcă și o vestă grea, de lână sub șorțul curat, iar o pereche de mănuși tricotate fără degete îi protejau mâinile butucănoase. În curând avea

să aprindă cuptorul pentru castane, un butoi mare, de fier de lângă ușa magazinului, cu un foc de cărbuni la bază și castane proaspete prăjindu-se deasupra. Le vindea fragede și fierbinți într-o pungă de hârtie maro, pentru un penny. Castanele lui Contadino erau un far luminos al civilizației în partea de nord a orașului. Mirosl untos al castanelor prăjite și combinația delicioasă de aer rece și căldură aromată care trosnea și radia din măruntaiile cuptorului făcea imposibil să nu te oprești dacă treceai prin zonă. Bărbații se strângeau acolo, vorbeau în italiană, fumau, râdeau, își încălzeau mâinile. Dimineața aveau cești aburinde cu *espresso*, iar seara fumul de trabuc, dulce și dens, se ridică în jurul lor în valuri.

După cum îi plăcea mamei să sublinieze, Contadino știa ce face. Cuptorul de castane îi aducea de două ori mai mulți clienți decât oricărui alt vânzător de fructe din cartier. *Vezi, italienii sunt deștepti. Și nu beau. Am făcut alegerea potrivită. Ne e mai bine aici.*

Aici era partea de nord a Bostonului. De-a lungul anilor, valuri de imigranți s-au stabilit în nord, făcându-l să devină *acasă*. Fusesese un ghetou evreiesc până a fost preluat de irlandezi, dar mulți s-au mutat spre sud de atunci; acum era în mod clar italian. Aveam veri de gradul doi, care locuiau în sud, dar mama s-a considerat mereu o nordică, valorizând intimitatea în detrimentul familiaritatii. *Nu trebuie să ne tragem de șireturi cu toată lumea*, aşa obișnuia să spună.

– Un costum arată mai profesionist.

Mama nu suporta să piardă o dezbatere.

– Doar pentru că nu lucrezi nu înseamnă că nu poți arăta respectabil, a continuat ea.

Respectabil era unul dintre cuvintele preferate ale mamei, alături de *feminin* și de *bun-gust*. Cuvinte caraglioase și demodate. Pentru mine sunau la fel de actual ca *zarvă* sau *parasol*; ecouri îndepărtate dintr-o altă epocă, când frumusețea, manierele și modestia erau singurele elemente apreciate în arsenalul feminin. În prezent, acestea te făceau doar să pari retrogradă.

– Mă mai gândesc în legătură cu costumul, i-am zis, urmărind cum doamna Contadino, înfășurată într-un șal, a ieșit în frig cu haina soutului ei.

El i-a făcut semn să plece, dar în final ea a câștigat, iar el a trebuit să-și îmbrace haina și ea s-a întors în casă.

Apoi mi-am amintit ce zi era.

– Suntem în 8 azi, nu?

Am văzut-o zâmbind. Poate îi făcea placere că nu a fost nevoie să-mi amintească.

– Da. E un semn. Ascultă la mine: o să-ți aducă noroc!

Dincolo de aparență mondenă a mamei se ascundeau un copil irlandez superstitios, atașat de toată magia imposibilă a supranaturalului.

– Crezi? am zis și am mai înghițit niște cafea.

– Clar! Ai fost născută noaptea, Maeve. Astă înseamnă că ai o legătură cu lumea morților. Dacă le ceri ajutorul, cu siguranță vor veni.

Mi-a umplut din nou ceașca.

– Mă duc la liturghie mai târziu, dacă vrei să mă însوșești. Sunt sigură că i-ar plăcea dacă ai veni și tu.

A trecut mult timp de când n-am mai fost la o slujbă. Prea mult timp.

M-am uitat afară la zorii de un gri-pal care infuzau cerul cu un roșu-portocaliu.

– Hai, mamă, povestește-mi despre el! i-am zis, schimbând subiectul.

Era o tradiție, ceva ce făceam în fiecare an când comemoram moartea tatălui meu. Și, cine știe, poate că azi chiar va conta. Poate, în posida oricarei rațiuni, tatăl meu mort va atrage norocul asupra mea.

– Oh, Maeve! a dat din cap cu indulgență. Știi deja tot ce ar fi de spus!

În fiecare an protesta, dar nu prea tare.

– Hai, dă-i drumul!

Și în fiecare an eu insistam, de dragul vremurilor trecute.

S-a oprit, anticipând momentul, ca o actriță pe punctul de a ține un mare discurs.

– A fost un om remarcabil, a început ea. Absolvent al Universității Trinity din Dublin. Un adevărat gentleman și un intelectual. Știi la ce mă refer?

A tras adânc din țigără.

– Adică avea o foame de cunoaștere, o dorință adâncă, de felul celei în care oamenii Tânjesc după mâncare sau bogăție.

A zâmbit ușor, a expirat, iar vocea ei a luat un ton bland și visător.

– Astă il făcea să strălucească, de parcă avea un foc în interior. Ochii se aprindeau și întreaga ființă se schimba când vorbea despre ceva care îl interesa, precum literatura sau filosofia. Era arătos, da, a admis ea, dar, dacă l-am fi auzit *vorbind...* Oh, Maeve! Vocea lui era o *țară* – un pământ verde și bogat, plin cu munți și râuri...

Mama avea un dar, după cum ziceau irlandezii, un talent literar. Talentul ei se irosea în croitorie.

– Te ducea în alte locuri. Alte lumi. Făcea din necunoscut cunoscut și totul devinea posibil. Dacă ar fi trăit, ar fi ajuns un om important. Fără îndoială. Creierul lui era ca un bici.

A scrumat în chiuvetă și și-a îndreptat țigara spre mine.

– Tu ai asta... mintea ascuțită.

Cuvintele ei erau mai degrabă o acuzație decât un compliment.

– Și ochii lui. Tu ai ochii lui.

Exista o singură fotografie cu Michael Fanning. Stătea deasupra căminului, în camera din față, un portret surprinzător al unui bărbat Tânăr și chipeș, care privea direct în obiectiv. Fruntea largă și inteligentă era încadrată de valuri de bucle negre, iar trăsăturile îi erau delicate și echilibrate. Însă ceea ce te atrăgea erau intensitatea neînfricată a privirii și punctele luminoase, reflectate în pupilele sale negre. Era imposibil să nu te gândești că se uită direct la tine, poate chiar că face un pas spre tine, de parcă tocmai a pus o întrebare și e deosebit de interesat să îți audă răspunsul. Era o față onestă, fără artificii sau pretenții și, în ceea ce mă privea, cea mai frumoasă față din lume.

Nu l-am cunoscut niciodată. Mama era văduvă și astă fusese toată viața mea. Însă absența lui era forță definitorie a vieților noastre, un vid al pierderii care ne ținea strâns legate de propriile ambiții și una de cealaltă. A fost mereu Michael Fanning, niciodată tata sau tată. Și nu era doar un om, ci o epocă; epoca de aur în viața mamei, luminată de optimism și posibilități, sfârșită înainte să mă nasc. Am crescut rugându-mă la el, implorând pentru îndrumarea și compasiunea lui, l-am imaginat mereu acolo, veghind deasupra mea cu acei ochi cercetători nemîșcați. Dumnezeu Tatăl, Fiul, Sfântul Duh și Michael Fanning. În mintea mea, cei patru stăteau prin rai, beau ceai, fumau țigări și alegeau cu rândul prognoza meteo a zilei.

– La cât mergi la slujbă?

– La șase. Vreau să mă spovedesc înainte.

Spovedanie.

Aici era buba. Nu voi am să merg la nicio spovedanie.

– Bine, mamă, am spus cu jumătate de gură, să văd dacă ajung.

Părinții mei s-au întâlnit în Bray, un oraș mic, la malul mării, în districtul Wicklow, Irlanda. Proaspăt ieșit din universitate, Michael Fanning a întors spatele resurselor considerabile ale familiei sale, pentru a preda la școala gimnazială locală, unde mama era elevă în ultimul an. După o tatonare scurtă și clandestină, s-au căsătorit împotriva voinței ambilor părinți, când ea avea doar 17 ani. Plănuiau să emigreze la New York, unde vărul lui Michael se stabilise deja. Dar s-a îmbolnăvit de gripă și în trei zile a murit. Niciuna dintre familii nu a venit la înmormântare.

Cu puținul care i-a rămas după cheltuielile de înmormântare, Nora cea de 17 ani s-a îndreptat mai degrabă spre America decât să ceară ajutor familiei. Singurul bilet pe care și l-a permis a dus-o până la Boston și astfel m-am născut eu, șase luni mai târziu, într-un mic apartament de o cameră în North End, deasupra măcelăriei, fără căldură, apă caldă sau baie. Am fost moștenit de soția măcelarului, doamna Marcosa, care nu vorbea engleză și avea șapte copii, dintre care cei mai mulți se rugau îngenuncheați în jurul patului, în vreme ce mama lor,